

saaledes tror man heller ikke, at der fra et praktisk Synspunkt kan ansøres Noget derimod. Det er vel blevet sagt, at Forbud af denne Art aldrig kunne overholdes, og at Kvakksalveriet ikke ad den Vej kan fortrænges, men at det meget snarere fremmes, fordi den forfulgte Kvakksalver omgives med en Martyrkrone, som netop hæver ham i egen og Andres Indbildning. Men afset fra, at Straffene for Kvakksalveri dog ikke ere værre, end at man ikke fornuftigvis ved dem kan tale om Martyrkroner, maa hertil bemærkes, at Umuligheden af ved Straf ganske at udrydde en eller anden Misbrug eller Vorden ikke kan ansøres som Grund til at opgive Forsøget herpaa, Noget, som man derfor heller ikke gjør i andre Retninger. Der gives mangfoldige Exempler paa Politiforbud imod Handlinger, der ikke i og for sig indeholde noget moralsk Ondt eller Slet, men efter Lovgivningens Anskuelser ere skadelige, om hvilke det gjælder, at de ere ligesaa vanskelige at overholde og ligesaa lidt ere istand til aldeles at overvinde Tilbøjeligheden til at overtræde Loven. At Forbudene slet Intet udrette, saaledes at det er ligegyldigt, om de eksistere eller ikke, lader sig ikke paastaa. Der er ingen Tvivl om, at Mange lade sig afholde fra en videregaaende Virksomhed i den forbudne Retning ikke blot af Frygt for de fastsatte Straffe, men fordi Handlingen overhovedet er forbudt. En anden Hækk af Betragtninger imod Kvakksalverforbudene hentes fra Lægevidenskabens Ufuldkommenheder. Da det undertiden viser sig, at Kvakksalvere helbrede Folk, som Lægerne ikke kunne helbrede, og da Lægerne ere indbyrdes uenige om Sygdommes Væsen og Behandlingsmaade og til en Tid anse Kure af en Art, til en anden Tid ganske forskellige Kure for hensigtsmæssige, slutter man heraf, at der ikke er Grund til at fæste Tid til Lægekunsten, og at Kvakksalveriet i Grunden er ligesaa berettiget. Men denne Betragtningssmaade er vistnok forkert. Enhver Tid maa bygge paa sit videnskabelige Standpunkt og saa vidt muligt handle efter de af de Sagkyndige anerkjendte Grundsætninger, uaagtet Intet er viskere, end at efterfølgende Læder i mange Henseender ville komme til andre Resultater. Og om det end ikke kan negtes, at undertiden en Lægmand kan se rigtigt, hvor Lægen ser feil, maa dette dog betragtes som Undtagelsen og ikke som Reglen, og derfor kan den almindelige Ordning ikke bygges herpaa. At Uagkyndigheds Behandling af alle Sygdomme i Alæng, navnlig de indvortes Sygdomme, som ofte ere saa vanskelige at kende og adskille fra hverandre, som Regel maa medføre Skade baade derved, at det Rette forsømmes, og derved, at det Urette gjøres, maa Udvalget anse for utvivlsomt.

Vender man sig efter disse almindelige Betragtninger til det foreliggende Lovforslag, tror Udvalget for det Første at maatte fravaade den Hækk af Bestemmelser, der indeholdes i §§ 3—9, og

som i det Væsentlige gaar ud paa at aabne enhver fuldmyndig og uberygtet fast bosat Person en loobestemt Udgang til under en vis Kontrol at udøve Lægevirksomhed. Det vil bemærkes, at de nævnte Paragrafer ikke blot aabne Udgang til at faae Dyrighedstilladelse til at helbrede enkelte bestemte Sygdomme eller Under eller lokale Sygdomme eller Under i Legemets uadvendige Dele, men til at udøve en almindelig Lægepraxis, strækkende sig ogsaa til indvendige Sygdommes Behandling og overhovedet til alle Sygdomstilfælde med Undtagelse af dem, der omhandles i § 5. Netop en saadan almindelig Lægevirksomhed hør efter Udvalgets Mening ikke tillades andre end ordentlige Læger, da der som Regel kan og vil blive forarsaget Skade, naar ukyndige Personer besatte sig dermed. De i Lovforslaget angivne Kontrolforanstaltninger kunne ikke berolige Udvalget. Thi for det Første ere de, selv om de kunde virke efter deres Hensigt, ikke istand til at afværge Skaden — hvad der er Hovedsagen —, men de kunne i det Øieste lede til, at begaaede Feil og forarsaget Skade opdages og paatales bagefter, og naar henses til den Tid, det tager, og den Vanskelighed, det forarsager, at skaffe fuldgyltige Beviser og hænde Dom, efter Omstændighederne i Øiesteret, kan man rolig sige, at en samvittighedsløs og skadelig Praktiserende efter § 3 vil kunne ødelægge mange Mennefers Helbred, inden hans Virksomhed paa lovlig Maade kan bringes til at høre op efter § 9, især da han først i Gjentagelsestilfælde forbyrder sin Ret til at praktisere. Men Udvalget tror dernæst ikke, at de i Loven optagne Kontrolforanstaltninger ville kunne opfylde deres Niemed, nemlig at skabe et virksomt efterfølgende Tilsyn og Ansvar, thi de uautoriserede Praktikanter efter § 3 ville ikke være i Stand til at føre Bøger efter § 7 paa en saadan Maade, at herigjennem kan faas et virkelig Indblik i deres Virksomhed og dens Følger. Selv om de, som drive uautoriseret Lægevirksomhed, efter bedste Evne besvare de i § 7 opstillede Spørgsmaal og føre Bøgerne saa godt og ordentlig, de som Lægfolk formaa, maa Udvalget med Sundhedskollegiet være enig i, at Distriktslagen ikke selv ved et nok saa omhyggeligt Eftersyn af Protokollen vil kunne komme til et paalideligt Skjøn om, hvorvidt den ikke autoriserede Læge har behandlet andre Sygdomme end dem, han lovlig kan behandle, eller hvorvidt hans Behandling er Skjld i et Sygdomstilfælde ubelagte Udgang. At Følgen heraf vil blive Slaphed i Overholdelsen af Lovens heromhandlede Forskrifter, kan Udvalget ikke betvivle; det er ikke vanskeligt for Mennefer at vedligeholde Iver i Pligtens Opfyldelse, saalænge Bevidstheden om, at Noget udrettes til Niemedets Opnaaelse, er tilstede, men naar først den modsatte Anskuelse faar Overhaand, nemlig at man gjør sig Umage til ingen Nytte, er ingen Lovgiver og ingen Regjering stærk nok til med